

Časopis pre deti, ktoré sa chcú počas prázdnin zabaviť

Clementík

Časopis vydávaný pre ZŠ Clementisova, Kysucké Nové Mesto
Ročník: XIV. Číslo:3 september - december 2016

Milí čitatelia, je tu koniec roka.

Čas na to, aby sme sa na chvíľočku zastavili, zamysleli a zhodnotili naše konanie a správanie v odchádzajúcom roku.

Ak sme urobili chyby, snažme sa ich napraviť, ak sme niekoho urazili, ospravedlňme sa, podajme si ruky na znak zmierenia a v novom roku vykročme správnou nohou.

Nech sa nám splnia naše prania aspoň na 80 %, potešme našich blízkych, priateľov, lásky...

Spokojné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok!

Vo vianočnom vydaní Clementíka Vás čakajú obľúbené rubriky, ktoré potešia, zabavia, poučia...

Ak máte nápad, ako náš časopis vylepšiť, spestriť, na vaše podnetné nápady čaká redakčná rada.

*Nech sa všetka starosť zruší,
nech zavládne pokoj v duši.
Čo bolelo, nech sa zhojí,
čo tešilo, nech sa zdvojí.
Lásku, šťastie, žiadne hádky,
pohodu a krásne sviatky.*

Vianočné trhy

I tento rok sa na našej škole uskutočnil už 5. ročník Vianočných trhov. Vianočnú atmosféru mohol zažiť každý, kto sa k nám prišiel pozrieť 8. decembra. Naši žiaci v spolupráci s učiteľmi a so svojimi najbližšími vyrábali rôzne vianočné ozdoby, pozdravy a dekorácie. Na svoje si prišli i tí, ktorí mali „mlstné jazýčky“. Pochutiť si mohli na všakovakých sladkých dobrotách, pravej vianočnej klobáse, ako i osladiť si život cukrovou vatou. A to podstatné - svojou prácou mohli potešiť a pomôcť tým, ktorí to najviac potrebujú. O tom, že v našom meste je veľa ľudí s veľkým srdcom, svedčí i finančná podpora farníkov pred Kostolom Panny Márie. Sme radi, že i týmto spôsobom môžeme oveľa viac prežívať adventné obdobie a tešiť sa na vianočné sviatky.

Piataci z „Clementisky“ opäť ukázali, akí sú zruční. V predvianočnom období počas hodín techniky zvládli aj základy aranžovania a vytvorili vkusné svietniky na vianočný stôl. Mnohé z nich deti predali na vianočných trhoch. Ozdobné svietniky z prírodných materiálov budú počas Vianoc zdobiť stoly v mnohých domácnostiach.

Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave a **Knižnica Jiřího Mahena** v Brne *vyhlásili* k Medzinárodnému mesiacu školských knižnic 2016 7. ročník česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá.

Cieľom česko-slovenského projektu je nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci vytvoria záložku do knihy, na ktorej ľubovoľnou technikou stvárnia tému česko-slovenského projektu Čítam, čítaš, čítame, a vymenia si ju s partnerskou školou z Českej alebo Slovenskej republiky. Výmenu záložiek môžu školy využiť k nadviazaniu spolupráce. Naša škola sa pravidelne zapája do tohto medzinárodného projektu. Deti z prvého stupňa spolu s triednymi učiteľmi zhotovili 200 krásnych záložiek. Tento rok sa našou partnerskou školou stala ZŠ Dr. D. Fischera 2 z Kežmarku.

Najkrajších 115 záložiek chce naša partnerská škola použiť v ročníkovom projekte – *Burza žiackych prác na pomoc kežmarskému útulku zvierat*. S radosťou sa zapojíme aj budúci rok.

Mgr. Eva Vlčková

Judo San KNM v ŠKD

14. septembra 2016 sa v našej telocvični uskutočnili ukážky džuda pod vedením trénera pána Ing. Stanislava Kuchára.

Mladí zápasníci priblížili deťom zo školského klubu tento olympijský šport.

Džudo je bojové umenie, šport, systém sebaobrany, aj životná filozofia. Prítomným chlapcom a dievčatám sa veľmi páčili akrobatické a gymnastické kúsky zápasníkov. Potleskom odmenili ukážky techník ako sú chmaty, pri ktorých sa hádže protivník na zem s bezpečným pádom bez zranenia. Starší džudisti ovládali rôzne páky. Nakoniec si to zopár odvážlivcov skúsilo na vlastnej koži, aké to je, keď „dokážu hodiť“ svojho súpera na zem. Deťom sa veľmi páčilo ako trikom a správnym hmatom aj ten slabý dokáže poraziť silného súpera. Vilma Kantoríková

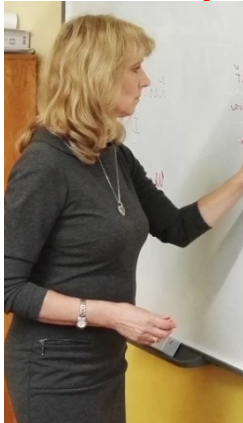
Zdravá strava nielen z učebnice

O tom, aké je dôležité konzumovať vhodnú stravu, sa učia žiaci nielen z učebníc. Deti učíme správne sa orientovať v živote rôznymi metódami. Jednou z mnohých našich aktivít bola aj výstava odrôd jablák, spojená s konzumáciou chutných plodov. Spolu so žiakmi piateho a deviateho ročníka sa nám

podarilo zrealizovať výstavku v kuchynke našej školy. **21. október 2016** bol teda na "Clementiske" vyhlásený za **Deň jablka**. Žiaci spolu s vyučujúcimi navštevovali počas dopoludňajších hodín výstavku a ochutnávali plody jabloní. Hostesky, deviatačky, núkali návštevníkov mnohými odrodami jablák. Deti aj ich vyučujúci mali možnosť rozlišovať a porovnať chuťové odtiene vystavených odrôd. O tom, že jablká naozaj všetkým chutili, nebolo pochyb, lebo v priebehu dopoludnia sa zjedli všetky exponáty výstavy. Snáď najväčší úspech zožali odrody Fuji a Rubin. Podujatie by nebolo možné zrealizovať bez nezištnej podpory sponzorov. *Ing. Iveta Petrovová*

Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry

Školské kolo 9. ročníka Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry sa uskutočnilo **19. októbra 2016**. Zúčastnili sa ho žiaci 8. a 9. ročníka. Olympiáda sa začala testom zameraným na vedomosti z oblasti materinského jazyka, literatúry, čitateľskej gramotnosti, a samozrejme, nechýbala ani transformácia odborného textu na pozvánku. Potom nasledovala ústna časť, v ktorej sa súťažiaci snažili zaujať odbornú porotu svojím diskusným príspevkom na tému „*Cudzie slová v našej slovnej zásobe.*“

Mnohí súťažiaci ukázali, že majú skutočný rečnícky talent.

Víťazmi školského kola sa stali:

1. Klára Svrčková, 9. A, 2. Zuzana Martinčeková, 9. A 3. Patrícia Mazaňová, 8. A.

Žiačky, ktoré sa umiestnili na 1. a 2. mieste, budú reprezentovať našu školu v okresnom kole OSJL 15. novembra 2016. Úprimne im blahoželáme a držíme palce.

Kaktus Johnny

V ďalekej púšti za siemimi horami piesku, siedmimi dolinami žil kaktus Johnny. Nemal žiadnych kamarátov, lebo púšť bola obrovská, ale prázdna. Iba niekedy sa tu zatúlal pestrofarebný vtáčik či slizký had. Bol z toho veľmi smutný, a preto sa rozhodol, že si nejakých kamarátov nájde. Onedlho zasa priletel vtáčik, Johnny využil situáciu a spýtal sa ho, či by nebol jeho kamarátom. Vtáčik súhlasil, ale pod podmienkou, že si s ním kaktus Johnny zalieta. Kaktus zosmutnel a povedal vtáčikovi, že kaktusy nelietajú. Ponúkol sa mu však, že si vtáčik môže oddýchnuť v jeho ramenách, keď bude unavený a Johnny ho ochráni pred nebezpečnými tvormi z púšte. Vtáčika to potešilo a rozhodol sa, že mu každý deň povie nové správy zo sveta.

A tak vtáčik trávil sladké chvíle v pichľavých ramenách priateľa Johnnyho a pritom mu rozprával príhody zo sveta.

Toto priateľstvo založené vzájomnej pomoci trvalo dlho, až kým ich čas nepremenil na púštny prach a horúci vietor nerozvíjal po širšej zemi. **D. Špiriak, 6.C**

Umenie drotára

Drotárstvo na Slovensku, a zvlášť na Kysuciach, je špecifickým a ojedinelým fenoménom, ktorý nemá obdobu v žiadnej inej krajine.

Prvá historická zmienka o drotárstve na Slovensku pochádza z r. 1714, kedy sa v súdnych spisoch bytčianskeho panstva uvádza meno Juraja Drotárika.

Za miesto zrodu drotárstva sa všeobecne považujú chudobné oblasti dnešného severozápadného Slovenska.

Nositeľom tradície drotárskeho remesla je v našom meste pán Milan Palčisko, spisovateľ a poslanec MZ - oddaný srdcom drotárskemu umeniu. Neváhal ani chvíľu a na naše pozvanie dňa **7. 11. a 25. 11. 2016** zavítal vo svojom voľnom čase medzi nás, aby priblížil svoj drotársky rukopis a vlastnoručnú prácu. Žiaci mali možnosť nielen obdivovať krásne výrobky tohto majstra, ale z medeného drôtu vyrobiť svoj originál. Ručne tvarovateľný drôt sa stal jedinečným prostriedkom na vyjadrenie individuality a hravosti.

Je určite vhodné pripomínať mladším generáciám, ako žili naši predkovia, čím sa živili a podobným spôsobom im sprostredkovať osobný kontakt s majstrami ako pán Palčisko, ktorí zachovávajú tradície.

BRITISH WEEK

Posledný októbrový týždeň nás už tradične navštívil Ray Sikorski - americký lektor pochádzajúci z New Yorku.

Ray nás vyučoval denne tri hodiny formou hier, pohybu, fráz a reálnych situácií do života. Každý deň bol zameraný na inú tému z praktického života.

Prvý deň sme spoznávali kultúru "Veľkého jablka". Nasledujúci deň sme sa zamerali na zdravotné problémy, požiadanie o pomoc a návštevu lekára. V stredu sme si

objednávali v reštaurácii. A posledný deň sme opisovali osoby. Naučili sme sa veľa slovičok a fráz, ktoré sa používajú v hovorovej angličtine. Zvládli sme aj vyjadriť svoj názor po anglicky bez použitia slovenčiny a snažili sme sa pohotovo reagovať na otázky.

Učenie formou hier a zábavy nás oslovilo viac ako písanie poznámok a preberanie gramatiky. Veríme, že zachytené poznatky si preniesieme do života a komunikácia v cudzom jazyku nám nebude úplne cudzia. Na konci týždňa sme boli za svoj výkon odmenení certifikátmi o absolvovaní kurzu.

Veronika Marková 9.A

PLAVECKÝ KRÚŽOK - N E M O

17. november 2016 sme využili na zdokonaľovanie plaveckých štýlov v obľúbenom krúžku **N e m o**.

Na železničnej stanici sa stretli všetci tí, ktorým sa nechcelo sedieť doma a potrebovali si zašportovať.

Napriek nepriaznivému počasiu sa zišlo až 19 otužilých „Nemovcov“. Cesta vo vlaku, rýchly presun na plaváreň a hor! sa do našej vytúženej vody.

Plavci si najprv preskúšali, čo zvládli na minulom tréningu a pokračovali v zdokonaľovaní splývania, skokov zo sedu i z blokov, ponáraní a iných

zábavných hier v bazéne. Na toto všetko dohliadal pán učiteľ Bandura s manželkou. Plavecké šantenie však malo aj svoj koniec. Po hodine, ktorá prebehla, ozaj ako voda, nastalo sprchovanie, sušenie a nakŕmenie hladných brušiek.

Cesta naspäť, krátka zastávka v centre Mirage, malé nákupy a už je tu stanica v Žiline, kde už čaká náš vláčik Katka. Počas cesty do svojich domovov sa deťom z krúžku **N e m o** ústa nezastavili. Zážitky, ktoré dnes "nasali," sa im isto budú premietiť ich spomienok. Ahojte na budúcom stretnutí! *Mgr. Daniel Bandura*

Exkurzia do Planetária v Žiari nad Hronom

8. novembra sa žiaci 3. ročníka vypravili na bádateľskú misiu **Vesmíru okolo nás**. Na získanie vedomostí sme si zvolili **Planetárium v Žiari nad Hronom**.

Vyrazili sme skoro ráno, lebo nás čakala dlhá cesta na Stredné Pohronie.

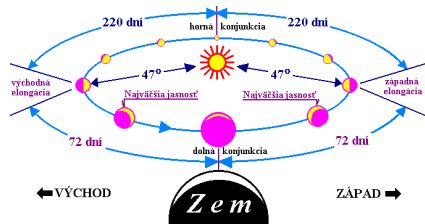
Cestovatelia prežili bez ujmy aj túto prekážku a po dvoch hodinách sme s našim autobusom zaparkovali pred zvláštnou, no veľmi krásnou budovou Planetária.

A začalo objavovanie. Ako prvá nás očarila miestnosť, ktorá mala miesto stropu kupolu. V nej sa diali veci nevídané: premietanie zaujímavého príbehu o našej Slnčnej sústave, objavovanie súhvezdí v Mliečnej ceste, získavanie vedomostí o Mesiaci. Deti ani nedýchali a spontánne tleskali pod nočnou oblohou, ktorá sa im postupne odkrývala. To však nebolo všetko. Výborný sprievodca nám v druhej časti a inej, na to určenej miestnosti, poskytol prehĺbenie našich vedomostí o planétach a o fázach Mesiaca. Čerešničkou na torte nášho bádania bola návšteva hvezdárskej kopuly. Pozorovali sme našu najbližšiu hviezdu, Slnko.

Nakoniec sme sa poďakovali pracovníkom Planetária, dali posledné foto a nasadli na cestu domov.

Plní krásnych zážitkov a hodnotných poznání sme šťastne pristáli pred našou školou. Poďakovanie patrí i nášmu pánu šoférovi a tiež milým pani učiteľkám. Tešíme sa na nové bádanie. *Mgr. Daniel Bandura Mgr. Renáta Janíková*

Tvorivá exkurzia štvrtákov

Povedz mi niečo a ja to zabudnem.

Ukáž mi niečo a ja si to zapamätám.

Dovoľ mi, aby som si to vyskúšal na vlastnej koži a ja to budem ovládať.

Dovoľ mi, aby som to prežil a ja to budem cítiť a chápať

J. A. Komenský

17. októbra žiaci štvrtého ročníka našej školy spolu s pani učiteľkami opustili prostredie školských lavíc a vydali sa na cestu tvorivej fantázie a dobrodružstva. Na ceste ich sprevádzala milá a veselá pani **Majka Klušáková** z Centra voľného času v Kysuckom Novom Meste.

Prvá zastávka ich dobrodružnej cesty bola v krajine krehkého maľovaného skla vianočnej krásy vo Výrobnom podniku **Okrasa v Čadci**. Žiaci sa na vlastné oči presvedčili, ako sa dá z obyčajnej sklenenej trubičky vyčarovať nádherná **vianočná ozdoba**. Šikovné rúčky žien deťom predviedli celý výrobný postup – tavenie skla, fúkanie do rôznych nádherných tvarov, maľovanie a zdobenie trblietavými farbami a nakoniec balenie hotových výrobkov do vianočných krabičiek.

Unesení krásou a šikovnosťou jemných žien sa žiaci vydali na ďalšie miesto dobrodružnej cesty do **Kysuckého múzea v Čadci**, kde na nich čakalo nové skvelé prekvapenie. Múzeum sa na chvíľu stalo teplým jemne bzučiacim úlom plným usilovných včieličiek. Žiaci mohli nielen vidieť zaujímavú videoprojekciu **zo života včiel**, ale na chvíľu sa sami stali včelármi a učili sa, ako vzniká v plástoch med, vosk, či materská kašička, ako sa starať o včielky, bez ktorých by život na zemi zanikol. Nakoniec si v tvorivej dielni každý malý návštevník vlastnoručne vyrobil včielku z farebných papierov.

Plní zážitkov a krásnych dojmov sa šťastní vrátili späť do školských lavíc.

V sídle palatína

7. 10. 2016 sa štyridsať žiakov z 5.A a 5.B spolu s p. učiteľkami Danielou Ševčíkovou a Ivetou Petrovovou vybrali do neďalekej Bytče. Cieľom bol **renesančný zámok**, ktorý dala postaviť šľachtická rodina Turzovcov. Juraj, jeden z členov rodu, sa stal palatínom, zástupcom kráľa a cisára Rudolfa II. Dnes sa v bývalom sídle Turzovcov nachádza **Štátny archív**. Pani archivárka pútavo rozprávala

deťom o živote palatína Juraja Turzu a jeho rodiny. Žiaci mali možnosť vidieť mnohé dobové listiny. Niektoré z nich vlastnou rukou napísali a podpísali sám palatín, Alžbeta Bátoryová a cisár Rudolf II.

Po hodinke strávenej v študovni archívu sme si obzreli Sobášny palác. Žiaľ, iba zvonku. Dôvodom bola inštalácia novej výstavy, kvôli ktorej je palác počas celého mesiaca pre verejnosť zatvorený. Sobášny palác dal postaviť palatín Turzo na

usporiadanie svadobných obradov a hostín pre svoje deti. Po obhliadke paláca sme ešte zamierili na námestie v Bytči. Naším ďalším cieľom bola národná prírodná rezervácia **Manínska tiesňava**.

Tento kaňon vyhlbil v priebehu tisícročí medzi kopcami Malý a Veľký Manín Manínsky potok. Deti s obdivom prechádzali cez úzky priesmyk, nad ktorým sa týčili vápencové bralá. Videli sme aj cvičnú skalnú horolezeckú stenu. Našou poslednou zastávkou bol symbolický cintorín, kde sme si pripomenuli mená ľudí, ktorí tragicky zahynuli v horách.

Ing. Iveta Petrovová

Medzinárodný deň školských knižníc

24. október je Medzinárodným dňom školských knižníc.

V rámci zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti a na podporu vzťahu detí a žiakov k čítaniu zorganizovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR **spoločné čítanie rozprávky**. Hlavným zámerom tejto aktivity bolo nielen zatraktívnenie čítania kníh, ale aj posilniť pocit spolupatričnosti a súdržnosti.

V pondelok **24. októbra 2016** o 9.00 hodine sa do tejto aktivity zapojili žiaci a pani učiteľky prvých a druhých ročníkov našej školy. Žiaci 2.A triedy prečítali rozprávku **Budkáčik a Dubkáčik** svojim mladším spolužiakom z 1.A triedy. Nakoľko rozprávkový príbeh bol dlhší, začiatok z neho prečítala žiakom p. učiteľka Mgr. Anna Slivková. Žiaci z 2.B triedy v tom istom čase, ale v inej triede prečítali malým prváčikom veselý príbeh z knihy **Danka a Janka**. Táto aktivita sa všetkým deťom veľmi páčila a radosť z čítania rozprávky prežívali nielen tí žiaci, čo už vedia čítať, ale i malí prváčikovia, ktorí sa čítať len učia.

Mgr. Zuzana Múčková

Vybíjaná najmladších žiakov ZŠ

3. 11. 2016 sa v Mestskej športovej hale uskutočnilo **Okresné kolo vo vybíjanej najmladších žiakov základnej školy**.

Našu školu reprezentovali dievčatá a chlapci zo 4. ročníka. Obsadili sme 3. miesto. Prekonala nás ZŠ Radoľa (2. miesto) a obhajca titulu - ZŠ Povina. Deti boli výborné, bojovali do úplného vyčerpania.

Mgr. Danka Maráčková

EXKURZIA: KONCENTRAČNÝ TÁBOR – AUSCHWITZ II., BIRKENAU

Dňa **20. septembra 2016** sa uskutočnila **exkurzia do Osvienčimu**. Zúčastnilo sa jej 60 detí, rodičov a pedagógov zo Základnej školy, Clementisova v Kysuckom Novom Meste. Organizovali ju pedagógovia našej školy: Mgr. M. Rentková, Mgr. J. Janek a Mgr. E. Vlčková.

Vyrazili sme zavčas ráno. Neboli problémy s premávkou, a tak sme dorazili načas na miesto, ktoré si Heinrich Himmler vybral za jeden z cieľov určených najprv na väznenie politických väzňov, potom na využívanie lacnej pracovnej sily a nakoniec na vyhladenie židovskej rasy. Prekvapili nás prísne pravidlá bezpečnostnej kontroly pri vstupe do Auschwitzu. Nesmeli sme si zobrať nič kovové, lebo by sme neprešli detektorom. Do koncentračného tábora sme vstúpili cez známu bránu s cynickým nápisom "**Arbeit macht frei**" - "Práca oslobodzuje". Tento slogan si so sebou do Osvienčimu priniesol veliteľ tábora Rudolf Höss z koncentračného tábora Dachau, kde bol poprvýkrát použitý. Cez túto bránu väzni denne odchádzali do práce a pri vchode im hral táborový orchester. Rozdelili nás do dvoch skupín, každý dostal prijímač so slúchadlami a vyrazili sme na prehliadku tehlových domov – blokov označených číslami. V každom sme sa dozvedeli jeho históriu, prezreli sme si fotografie a exponáty. Všade v objekte, pod každým exponátom sú podrobné popisy v troch jazykoch - poľskom, nemeckom a anglickom, podľa toho, kde sa nachádzate a čo pozeráte.

Osvienčim je hlavne o pocitoch. Prechádzate priestormi, kde pred 75 rokmi prebiehal život tak neskutočne odlišný od „normálnosti“!

Ku koncu nás čakala ešte prehliadka plynovej komory. Blížili sme sa so stiahnutými žalúdkami a slzami na krajíčku.

Plynová komora, v ktorej príslušníci SS zabili pomocou cyklónu B niekoľko tisíc Židov a skupiny ruských vojenských zajatcov. Naraz mohlo byť v plynovej komore zavraždených až niekoľko stoviek ľudí. Cyklón B nacisti vhadzovali cez šesť otvorov v strope. Táto plynová komora sa prestala používať až po tom, keď v Birkenau - Auschwitz II. vybudovali väčšie krematóriá a plynové komory. Vedľa plynovej komory je kremáčna pec. V miestnosti boli zachované dve z pôvodne troch pecí. Do každej pece vkladali 2-3 mŕtvolky naraz a denne takto spálili asi 350 tiel.

Potom sme sa premiestnili do druhého tábora BIRKENAU s rozlohou 175 ha. Z pôvodného stavu 300 sa zachovalo 45 murovaných a 22 drevených budov. V drevených žili muži a v kamenných ženy. Mali katastrofálne hygienické podmienky, nedostatok vody a veľa krýs. Ukázali nám budovu, kde bola hromada drevených postelí a v ďalšej takzvané "záchody". Na svoju potrebu mali dve minúty, a to všetci v ten istý čas. Slabí a veľmi chudí sa neudržali a v

ľudských výkaloch sa utopili. Sprievodkyňa ukončila prehliadku v strážnej veži, odkiaľ bol panoramatický výhľad na celý tábor. Na záver našej exkurzie sa nám poďakovala za pozornosť, tiché a dôstojné správanie sa žiakov a zaželala nám veľa úspechov v škole.

Žiaci našej školy mali možnosť spoznať hrôzy tzv. „Továrne na smrť“. Väčšia časť našich detí sa na druhý deň pýtala, ako to mohli iní ľudia dovoliť, prečo nezakročili, mali sa brániť. Preto ako pedagóg vyučujúci dejepis sa im to snažím vysvetliť, ale niekedy ani my nedokážeme odpovedať na všetko. Sme radi, že sa nám podarilo exkurziu uskutočniť, a takto deťom priblížiť hrôzy tejto doby.

Žiaci si uvedomili, že v živote materiálne veci neznamenajú nič a sú vďační, že žijú v súčasnej dobe.

Mgr. Melánia Rentková

A tento poznáte?

Príde muž do stajne a povie: "Chcel by som nejakého pekného koníka."

Chlapík, čo práve jedného koňa češe, sa otočí a povie: "Tak poďte so mnou."

Odvedie muža do zadnej časti stajne.

"Tu sú kone na predaj. Až sa vám bude nejaký kôň páčiť, zapískajte," povie a odoberie sa preč.

Muž si kone prezerá, vtom sa do jedného zamiluje. Zapíska.

Chlapík príbehne a pozerá sa, pri ktorom tátošovi muž stojí.

"Toho chcem!"

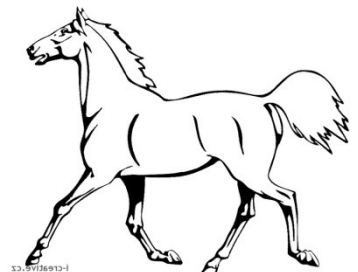
Chlap prikývne, stanoví cenu a koňa vyvedie.

"Musím vám o ňom niečo povedať ... predtým patril miestnemu farárovi. Rozbehne sa, keď poviete" Pánboh zaplať " a zastaví sa na slovo "amen. "

Muž zaplatí a ide koníka otestovať. Povie: "zaplať pánboh" a kôň cvála, len sa tak za ním práši. Po chvíľke jazdy sa blíži obrovská priepasť. Čím bližšie sú, tým viac muž vidí, aká je hlboká. Za žiadnu cenu si nemôže spomenúť na slovo, po ktorom kôň zastaví.

V poslednej chvíli skríkne: "Amen!"

Kôň sa zastaví pár centimetrov pred priepasťou. Muž si utrie pot z čela a s úľavou prednesie: „Pánboh zaplať ..."

Majstrovstvá sveta v šachu mládeže

18. do 31. októbra 2016 sa uskutočnili v gruzínskom Batumi **Majstrovstvá sveta v šachu mládeže** v kategóriách do 8, 10, 12 a 14 rokov. Slovensko reprezentovala aj naša Lucka Ševčíková.

Do reprezentácie SR bola nominovaná vďaka medailovému umiestneniu na Majstrovstvách SR 2016 a 2. miestu na Majstrovstvách EÚ 2016 v rakúskom meste Mureck.

Po mesiacoch príprav sa priblížil dlho očakávaný deň „D“, Cesta do Batumi trvala dlhých 24 hodín.

Let z Viedne do Istanbulu prebehol bez problémov. Pristávanie cez celý Istanbul v noci je veľkým zážitkom. Lietadlo sa vznáša tesne nad ulicami celých desať minút. Po pristátí nás čaká presun cez celé medzinárodné letisko, kde napriek tomu, že je polnoc, davy ľudí všetkých farieb (od bielej až po úplne čiernu) prúdia hore - dole. **Hotel Marina Colosseum** - cieľ nášho cestovania. Moderný hotel na brehu mora, polhodinu pešo po kolonáde od hracej miestnosti nachádzajúcej sa v luxusnom kasíne Sheraton.

Majstrovstiev sveta sa zúčastnili dievčatá a chlapci zo 66 krajín, zo všetkých kontinentov. Počtom hráčov mali najväčšie zastúpenie domáce Gruzínsko, USA, Rusko, India, Čína, Kazachstan, Azerbajdžan, Arménsko, Južná Afrika... Zastúpenie mali i šachovo menej známe kúty sveta - Zimbabwe, Namíbia, Peru .... Vo všetkých kategóriách hralo 722 detí sveta.

Slovenskú republiku reprezentovali traja chlapci a päť dievčat, ktorí zápasili jednak s vynikajúcimi šachistami i s časovým posunom. Lucka súťažila v kategórii dievčat do 10 rokov. V silnej konkurencii 112 hráčok odohrala 11 psychicky i fyzicky náročných partii, v ktorých opäť **predviedla výborné kombinačné schopnosti, trpezlivosť, vytrvalosť, ale aj zaoberanie pre hru.** Odohrala zápasy s hráčkami z USA, Litvy, Indie, Azerbajdžanu, Mongolska, Arménska, Ukrajiny, Gruzínska, Južnej Afriky a Iránu. Každý deň strávila v bojoch 3 až 5 hodín, nerátajúc predzápasovú prípravu a potom analýzu odohratej partie. Prvých 8 kôl sa držala statočne. V priebežnom poradí bola na 20. mieste. V ďalšom deviatom kole bolo možné sledovať jej zápas on-line aj doma na Slovensku. Lucka vo vyrovnanom zápase s ukrajinskou hráčkou (5. najlepšia hráčka v tejto vekovej kategórii podľa ELA) po troch hodinách hry sa dostala do časovej tiesne, urobila chybu a partiu nakoniec prehrala a celkovo skončila na 35. mieste. Majstrovstiev sveta sa zúčastnila prvýkrát, preto považujeme toto umiestnenie za úspech.

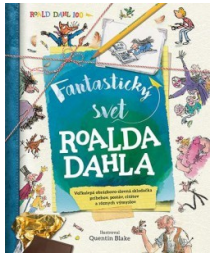
Po šiestom kole bol síce deň voľna, ale **Lucka sa zúčastnila Majstrovstiev sveta v riešení šachových diagramov a umiestnila sa v kategórii dievčat do 10 rokov na výbornom 14. mieste.** V poobedňajších hodinách absolvovala slovenská výprava atraktívnu show delfinov.

Cenné skúsenosti, ktoré Lucka na týchto majstrovstvách sveta získala, isto zúročí na ME 2017 v Rumunsku a MS 2018 v Španielsku.

Mgr. Lubomír Ševčík

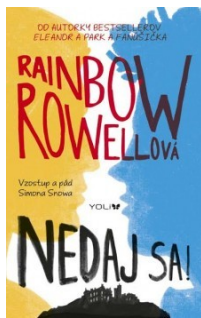
Nezabudnite obdarovať svojich blízkych kvalitnou knihou

Fantastický svet Roalda Dahla

Krásna plnofarebná kniha encyklopedického typu inšpirovaná známymi postavami a čarovno-výmyselníckymi príbehmi Roalda Dahla.

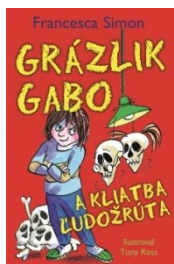
Fantastický svet Roalda Dahla je plný nezvyčajných listov od rôznych čudákov, kuriózných fotografií zvláštnych predmetov, senzačných správ vystrihnutých z novín o rozmanitých zaujímavých udalostiach z Dahlových príbehov. Nechýbajú ilustrácie, ktoré vytvoril famózný Quentin Blake.

Rainbow Rowellová - Nedaj sa!

Simon Snow je ten najhorší vyvolený, aký sa kedy objavil. Prinajmenšom to tvrdí jeho spolubývajúci Baz. Nedaj sa je príbeh o duchoch, o láske a o

jednej záhade. Je v ňom zhruba toľko bozkávania a rozprávania ako v priemernom príbehu od Rainbow Rowellovej, no oveľa viac netvorov – na svoje si prídu aj fanúšikovia Harryho Pottera.

Francesca Simon - Grázlik Gabo a kľatba ľudožrúta

V ďalšom pokračovaní príbehov slávneho grázlika Gaba sa konečne naučíte, ako prevychovať rodičov.

Určite sú aj tí vaši krutí a nespravodliví! Grázlik Gabo vám poradí, ako na to. Okrem toho opráší starú ľudožrútsku kľatbu a ukáže rodičom, že niekedy je skutočne lepšie byť grázlikom ako vzorným synáčikom.

Ransom Riggs - Bezduché mesto

Domov pre neobyčajné deti slečny Peregrinovej je opustený sirotinec na tajomnom ostrove, v ktorom žili podivní chovanci a diali sa neuveriteľné veci.

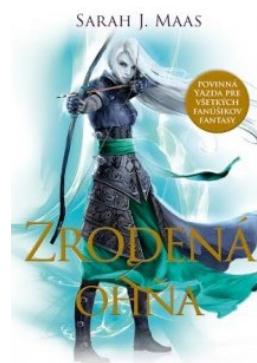
Fascinujúci príbeh o neobyčajných deťoch slečny Peregrinovej spolu so sugestívnymi dobovými fotografiami sú pre čitateľa naozaj nevšedným zážitkom.

Maggie Stiefvater - Havraní chlapi

Každý rok trávi Blue jednu aprílovú noc pozorovaním duší ľudí, ktorí čoskoro opustia tento svet. Na zabudnutom cintoríne takto sprevádza svoju

matku – jasnovidku. Blue totiž ťaží jedno veľké tajomstvo, proroctvo, s ktorým žije od narodenia.

Sarah J. Maas - Zrodená z ohňa

Tretí diel fantasy série súčasnosti Trón zo skla v hlavnej úlohe s najobávanejšou nájomnou vrahyňou Celaenou Sardothien! Kým

Celaena vo Wendlyne bojuje s démonmi minulosti, v Erilei sa na útok pripravujú nebezpečné sily. Ak dokáže Celaena prekonať samú seba, stane sa najväčšou hrozbou pre kráľa a jeho zem – ale aj pre seba.!

Sladké, voňavé, šťavnaté ...

Jablko je jedno z najzdravších druhov ovocia. Aj napriek tomu jeho konzumácia klesá a mnohí uprednostňujú exotické ovocie. Vieme o ňom naozaj všetko? Jablko je po stáročia liekom skoro na všetko. Už aj naše staré mamy vedeli, že keď sa objaví nejaká choroba pomôže – jablko a jeho vitamíny. Vraj stačí zjesť každý deň aspoň jedno jablko a zdravie nám bude slúžiť lepšie a hlavne dlhšie. Keďže rastie takmer v každej záhrade, nebude to také ťažké zvládnuť. Jablko je plodom jablone. Ma okrúhly tvar a jeho farba je buď červená, zelená alebo žltá.

Pôvod - Za pravlasť jablka, ktoré sa ráta do ovocného druhu jadrovín, sa považuje juhozápad Číny. Jablň je najstaršou kultúrnou rastlinou, patriacou do čeľade ružovitých. Pravdepodobne mutáciou a krížením divo rastúcich druhov vznikli prvé jedlé kultúrne odrody s veľkými plodmi.

Aké látky obsahuje jablko?

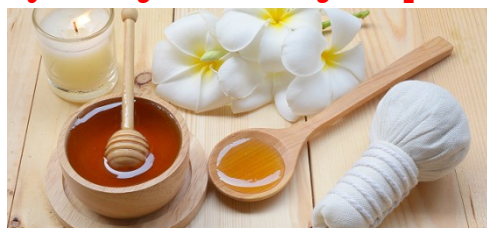
1. vodu (až 84%)
2. vlákninu, vďaka ktorej má blahodarný účinok na náš metabolizmus
3. veľa pektínu, ktorý na seba viaže škodliviny z tela a odvádzajú ich von
4. nenasýtené tuky
5. vitamín C
6. minerály: draslík, vápnik, horčík
7. rad antioxidantov, ktoré znižujú riziko ochorenia na rakovinu
8. vysoký obsah fruktózy

Vitamín C posilňuje imunitný systém a tak chráni telo pred vírusmi, baktériami a inými infekciami. **Odporúča sa zjesť jeden až tri kusy jablka denne** a Vaša imunita Vás lepšie ochráni počas sychravých a chrípkových období.

Zaujímavosť: Podľa kresťanskej tradície Eva v Raji odtrhla jablko a s Adamom ho zjedli. Potom boli za trest vyhnaní z Raja. V knihe Genezis sa však hovorí o ovocí stromu, ktorý leží uprostred Raja a jablň ani jablko sa tam nespomína. Keďže na Blízkom východe sa jablone nevyskytovali, autor Genezis pravdepodobne nepísal o jablku, ale o inom ovocí. Je dosť možné, že išlo o figovník, keďže po požití ovocia sa prikryli figovými listami. Samotný výraz „jablko“ sa dostal asi až do latinského prekladu Biblie ako slovná hračka (malum = jablko / malus = zlý).

Vyskúšajte skrášľujúcu pleťovú masku z jablka a medu

Jablko nadrobno nastrúhajte, pridajte lyžičku medu a natrite na tvár. Vďaka vitamínom a minerálom sa Vaša pleť vyživí a vypne.

Vaša Rasca Bazalková

Chémia varenia

Varenie je celé o chémii, preto môže poznanie niektorých faktov pomôcť kuchárom pochopiť, prečo sa niektoré recepty a jedlá nepodarí.

Príprava jedla je vlastne len postupnosť chemických reakcií.

Varenie zeleniny, napríklad špargle, je poznačené inou chemickou reakciou pri kontakte malých vzduchových buniek na povrchu s vriacou vodou. Ak ju ponoríme do vriacej vody, tieto bunky popraskajú a sú jasnejšie.

Dlhšie varenie však spôsobí, že sa špargľa úplne znehodnotí a získa šedú farbu.

Keď dáme napríklad nakrájanú červenú kapustu na horúcu panvicu, prebehne **reakcia štiepenia** a premeny pigmentu **z kyslého na zásaditého**, čo spôsobí zmenu farby. Ak pridáte trochu octu, ktorý zvýši kyslosť, bude kapusta červená. A jedlá sóda jej vráti pôvodný odtieň.

A ovocie na vašom stole? Každý vie, ako môže banán do rána úplne zhnednúť. Príčinou je **etylén**. Uniká z jablák aj banánov a môže vašu ovocnú misu úplne zničiť. Dajte však jablko na noc do vrečka s nezrelým avokádom a plyn proces zrenia urýchli.

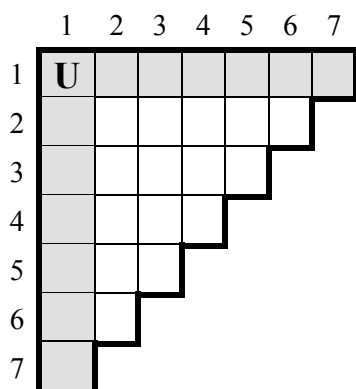
A ako je to so zemiakmi? Variť ich môžeme v šupke alebo olúpané. V oboch prípadoch zalejeme horúcou osolenou vodou tak, aby boli zaliate, nevaríme do úplného zmäknutia, ale scedíme a **necháme dôjsť v pare**.

Radi varíte, ale už sa vám podarilo párkrát spôsobiť pohromu? Aj tie najlepšie recepty vraj niekedy sklamú.

Dobrú chuť praje **Helka Bučková**

ROHÁČIK

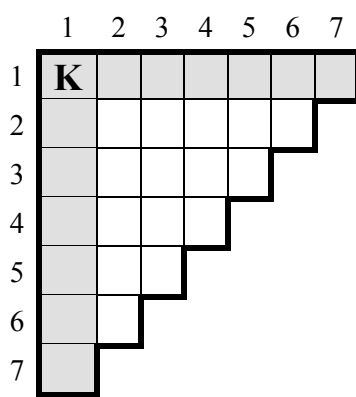

Tajnička – *rodný dom Ľudovíta Štúra i Alexandra Dubčeka*

1. Tajnička.
  2. Hrad (zdrob.).
  3. Rám (zdrob.).
  4. Najvyšší severský boh.
  5. Posledný Rožmberk.
  6. Emisná kontrola.
  7. 100 (rím.).
- pomôcka:** Vok

ROHÁČIK

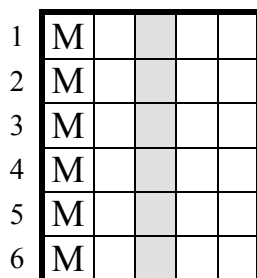

Tajnička – *starobylý Kostol sv. Margity Antiochijskej*, barokový žrebčinec

1. Tajnička.
  2. Jed.
  3. Pre tú príčinu.
  4. Vojenská jednotka.
  5. Platidlo v Macau.
  6. Sodík (zn.).
  7. Ypsilon.
- pomôcka:** avo

DOPLŇOVAČKA

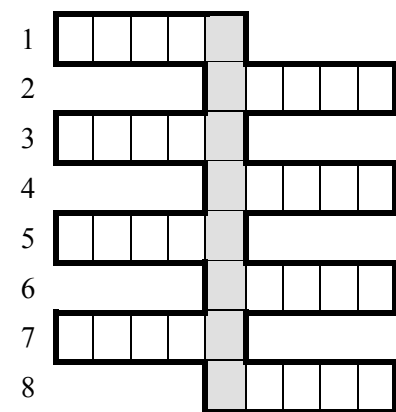

Tajnička – sídlo Matice Slovenskej, *skanzen Jahodnicke háje*

1. Vyhynutý slon.
2. Oblaky.
3. Odborník v murovaní.
4. Hnací stroj.
5. Rastlina vypúšťajúca mliečie.
6. Schodok.

HREBEŇOVKA

Tajnička – pri obci *zrúcanina hradu Branč*

1. Morský živočích.
2. Dobrá vôľa.
3. Pochodovanie.
4. Peňažný ústav.
5. Vojenský povel.
6. Palma areková.
7. Neveriaci.
8. Vták žijúci pri vode.

pomôcka: polyp

Tropické ovocie

tamarillo

langsát

pulasan

marakuja

ackee

čerimoja

hala

jabuticaba

cupuacu

noni

Budhova
ruka

aguaje

rambutan

pitahaya

acai

durian

jackfruit

mangostan

Óda na Slovensko

Slovensko moje, moja rodná vlasť,
tvoja príroda je mi ako vlastná mať.
Tatry, Dunaj či Spišský hrad,
to Slovensko moje, stále rada budem mať.

Za Slovensko d'akovať chcem,
že som sa tu narodila, že žiť tu môžem.
Na Slovensko vždy hrdá budem,
že je to kraj, krásny nikdy nezabudnem.
Tatiana Balážová, 9.A

Priateľstvo

Ako ten čas letí,
milý môj kamarát.
Ako by sme boli
ešte včera deti.
No, stále viem, že ma máš rád.

Roky strávené spolu,
nezabudnuteľné spomienky,
ó ty duša moja,
pri rieke zbierame spolu kamienky.

Oslávme spolu naše
dlhoročné priateľstvo
spolu a jasne.
Viem, že tá iskra v nás
už nikdy nezhasne.
Tatiana Balážová, 9.A

Ilustrácie: Kristína Petříková, 8.C

ADVENTNÍ SVĚTICI

SV. BARBORA

Křesťanský svět si ju uctívá s osobitnou láskou a zbožností od najdávnejších čias. Po všetkých kútoch sveta sa nachádzajú kostoly zasvätené jej menu a veriaci vyzývajú jej pomoc osobitne v hodinu smrti, aby z tohto sveta neodchádzali bez prijatia sviatostí. (sv. spoveď, eucharistia...) Je zaradená medzi štrnásť pomocníkov v každej núdzi.

SV. MIKULÁŠ

Bol biskupom v Myre. (v dnešnom Turecku). Patrí k svätým, ktorí požívajú úctu po celom svete. Svedčia o tom mnohé kostoly a oltáre, postavené na jeho česť. Bol známy vďaka svojej mimoriadnej zbožnosti, nadšeniu a zázrakom. Už ako mladík bol povestný svojou dobročinnosťou. Možno si potrebujeme uvedomiť súvis s častým výjavom, ktorý je aj v našich krajinách – Mikuláš v sprievode anjela a čerta. Anjel by mal symbolizovať dobro, ktoré Mikuláš konal, čert zlo, ktoré odstraňoval.

SVÄTÁ LUCIA

Pôvod mena: z lat. Lucius – svetlý, žiariaci; z lat. lux – svetlo. Lucia z talianskych Syrakúz sa narodila v 3. storočí do bohatej rodiny, kde od rodičov dostala kresťanskú výchovu. Už ako mladé dievča zasvätila svoj život Bohu, a preto dala košom aj svojmu pytačovi.

Ten nezniesol jej odmietnutie, a preto ju udal vtedajšiemu konzulovi cisára Diokleciána za to, že je kresťanka. Lucia sa nezriekla svojej viery ani pri mučení a nakoniec ju sťali mečom. Jej hrob sa nachádza v Katakombách sv. Lucie.

VIANOCE – SVIATKY LÁSKY A POKOJA

Opäť budeme prežívať tajomstvo Vianoc. Boží Syn prichádza na svet, aby priniesol ľudstvu pokoj a priateľstvo s Bohom. Prichádza ako malé bezbranné nemluvňa. Prorok Izaiáš o tomto dieťati napísal: *“Chlapček sa nám narodil, daný nám je syn, zázračný Radca, mocný Boh, večný Otec, Knieža pokoja.”* (Iz 8,5). Preto otvorme tomuto vzácnemu daru neba svoje srdcia, prijmime ho do našich rodín, nechajme ho, nech vládne v našich myšlienkach, plánoch a podujatiach.

Potom budeme prežívať skutočný pokoj a pravú radosť, ktoré neskončia zvesením vianočných ozdôb zo stromčeka, či uložením figúrok betlehema naspäť do krabice, ale budú nám zdrojom sily do nášho každodenného života.

